2024/2346

10.10.2024.

REZOLUCIJA (EU) 2024/2346 EUROPSKOG PARLAMENTA

od 11. travnja 2024.

s primjedbama koje su sastavni dio Odluke o razrješnici za izvršenje proračuna Agencije Europske unije za temeljna prava za financijsku godinu 2022.

EUROPSKI PARLAMENT,

— uzimajući u obzir svoju Odluku o razrješnici za izvršenje proračuna Agencije Europske unije za temeljna prava za financijsku godinu 2022.,

— uzimajući u obzir članak 100. Poslovnika i Prilog V. Poslovniku,

— uzimajući u obzir mišljenje Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za proračunski nadzor (A9-0112/2024),

A. budući da je, prema njezinu izvještaju o prihodima i rashodima ([1]), konačni proračun Agencije Europske unije za temeljna prava („Agencija”) za financijsku godinu 2022. iznosio 25 857 952 EUR, što predstavlja povećanje od 4,01 % u odnosu na 2021.; budući da proračun Agencije gotovo isključivo čine proračunska sredstva Unije;

B. budući da u pogledu sektora javne nabave Agencije za 2022. nisu prijavljeni problemi zbog kojih bi bile potrebne korektivne mjere te da nema ni tekućih ni nedovršenih korektivnih mjera iz revizija i procjena iz prethodnih godina;

C. budući da je Revizorski sud u svojem izvješću o godišnjoj računovodstvenoj dokumentaciji Agencije za financijsku godinu 2022. („izvješće Revizorskog suda”) izjavio da je dobio razumno jamstvo da je godišnja računovodstvena dokumentacija Agencije pouzdana te da su povezane transakcije zakonite i pravilne u svim značajnim aspektima;

Upravljanje proračunom i financijama

1. sa zadovoljstvom prima na znanje da je praćenje proračuna tijekom financijske godine 2022. rezultiralo stopom izvršenja proračuna od 100,00 % za odobrena sredstva za preuzimanje obveza za tu godinu, što je ista stopa kao i 2021.; konstatira da je stopa izvršenja odobrenih sredstava za plaćanje za tekuću godinu iznosila 73,59 %, što je blago povećanje od 2,64 % u odnosu na 2021.;

2. konstatira da su 2022. usvojene tri izmjene proračuna kojima se proračun Agencije povećao za 1 562 781 EUR, što se odnosi na sredstva primljena u okviru sporazuma o suradnji s Uredom za financijski mehanizam EGP-a i Norveške i sporazumima o partnerstvu s bugarskim Nacionalnim zavodom za statistiku, grčkim pučkim pravobraniteljem i uredom rumunjskog državnog odvjetnika, kao i na subvencije za najam koje su primile austrijske vlasti i unutarnje namjenske prihode;

3. sa zabrinutošću prima na znanje navode iz izvješća Revizorskog suda da je Agencija od dostupnih odobrenih sredstava za preuzimanje obveza iz 2022. u 2023. prenijela 6,4 milijuna EUR (26 %), od čega se iznos od 5,9 milijuna EUR odnosi na odobrena sredstva u okviru glave III. odnosno na operativne rashode (2021.: 74 %); ističe da su visoke razine prijenosa sredstava opetovani problem Agencije na koje Revizorski sud upozorava već nekoliko financijskih godina zaredom, počevši od 2018.; prima na znanje ponovljeno mišljenje Revizorskog suda da je visoka stopa prijenosa sredstava u suprotnosti s proračunskim načelom jedne godine i da upućuje na strukturne probleme u izvršenju proračuna i ciklusu provedbe; na temelju odgovora Agencije na opažanje Revizorskog suda te iz izvješća Agencije naslovljenog „Opažanja Europskog parlamenta o razrješnici Agenciji Europske unije za temeljna prava za 2021. i mjere koje je poduzela Agencija („izvješće Agencije o poduzetim daljnjim mjerama”) prima na znanje sljedeća opažanja o visokoj razini prijenosa sredstava povezanih s operativnim aktivnostima Agencije: zbog posebnog okvira u kojem Agencija radi teško je preuzeti obveze za operativne rashode mnogo ranije tijekom godine; u informatički alat Matrix uvedena su poboljšanja kako bi se omogućilo pomnije praćenje izvršenja proračuna i rana procjena prijenosa sredstava (krediti C8) u sljedeću godinu; izvršenje proračuna trebalo bi procijeniti uzimajući u obzir konačnu realizaciju koja je u posljednjih 10 godina bila veća od 99 % potvrđuje, kao i prethodnih godina, da je visoka stopa prijenosa sredstava ujedno posljedica naravi osnovne djelatnosti Agencije;

([1]) SL C 38, 31.1.2023., str. 189.

Uspješnost

4. sa zadovoljstvom prima na znanje da se Agencija u okviru mjerenja uspješnosti koristi sustavom od 25 ključnih pokazatelja uspješnosti; pohvaljuje visoku stopu dostignutih vrijednosti tijekom 2022. u pogledu ključnih pokazatelja uspješnosti, pri čemu je Agencija premašila gotovo sve ciljne vrijednosti postavljene za pojedinačne pokazatelje, zadržavajući visoku razinu zadovoljstva dionika u pogledu događanja koja Agencija organizira te relevantnosti, korisnosti i pouzdanosti onoga na čemu Agencija radi te doprinoseći visokoj razini razumijevanja temeljnih prava i tendencija u tom području; pohvaljuje trud Agencije koji je doprinio njezinim postignućima 2022. unatoč preslagivanju prioriteta u pogledu svih tekućih aktivnosti te ljudskih i financijskih resursa te odgodi i reorganizaciji nekih projekata Agencije;

5. sa zadovoljstvom prima na znanje rezultate Agencije, što se za 2022. očituje u velikom broju publikacija, sastanaka i organiziranih događanja, kao i u pruženoj tehničkoj pomoći i aktivnostima izgradnje kapaciteta te iznošenju pismenih i usmenih primjedbi; prima na znanje da je tijekom 2022. rad Agencije spomenut u 213 publikacija i 4 319 puta u medijima; pohvaljuje aktivnosti Agencije u pogledu strateškog prioriteta 1. „Prepoznavanje trendova: prikupljanje i analiziranje usporedivih podataka i dokaza”, koje su dionici Agencije ocijenili najrelevantnijima i najdragocjenijima; u tom kontekstu prima na znanje postignuća Agencije tijekom 2022., kao što su objava izvješća „Romi u 10 europskih zemalja”, u kojem su, među ostalim, istaknuta poboljšanja i nedostaci u integraciji Roma, bilten o azilu i migracijama s naglaskom na stanju temeljnih prava osoba koje su došle u države članice i zemlje kandidatkinje za članstvo u Uniji iz trećih zemalja tijekom posljednjeg tromjesečja 2021., izvješće „Pristranost algoritama. Umjetna inteligencija i diskriminacija”, zahvaljujući kojem je Agencija postala prva međunarodna organizacija za ljudska prava koja se, među ostalim, pozabavila problematikom pristranosti algoritama, a u prvih sedam dana nakon objave postalo je izvješće Agencije koje se tijekom 2022. najviše preuzimalo, kao i izvješće „Zaštita prostora za građansko djelovanje u EU-u – ključni nalazi i mišljenja Agencije Europske unije za temeljna prava”, u kojem se daje pregled glavnih problema u vezi s prostorom za građansko djelovanje na razini cijele Unije; u pogledu potonjeg izvješća, pohvaljuje činjenicu da je Agencija dokazala da može utjecati na političke i zakonodavne postupke o prostoru za građansko djelovanje i da je Agencija tijekom 2022. sudjelovala u projektima češkog predsjedništva Vijeća i Komisije u tom području;

6. pozdravlja pravodoban odgovor Agencije na nova pitanja koja se otvaraju u području temeljnih prava, kao što su opće smjernice Agencije iz njezina izvješća „Uspostava neovisnih nacionalnih mehanizama za praćenje poštovanja temeljnih prava na vanjskim granicama EU-a” i pružanje pomoći državama članicama u uspostavi ili jačanju njihovih nacionalnih mehanizama za praćenje poštovanja temeljnih prava i osiguravanje mjera za zaštitu neovisnosti tih mehanizama; podsjeća da se prema međunarodnom pravu sa svim izbjeglicama mora postupati bez diskriminiranja;

7. sa zadovoljstvom konstatira da je Agencija brzo poduzela mjere kako bi odgovorila na stanje ljudskih prava u Ukrajini nakon nezakonite i ničim izazvane ruske invazije, i to u vidu nekoliko važnih mjera, kao što su internetska anketa o iskustvima raseljenih osoba koje su pobjegle iz Ukrajine, dva biltena o posljedicama rata u Ukrajini na temeljna prava u državama članicama, objava tablice o provedbi Direktive Vijeća 2001/55/EZ ([2]) u 16 država članica i projekti prikupljanja podataka o iskustvima žena koje su pobjegle od rata u vezi s nasiljem i drugim kršenjima ljudskih prava;

8. prepoznaje ulogu Agencije u osnaživanju nacionalne infrastrukture za ljudska prava suradnjom i stvaranjem sinergije s institucijama za ljudska prava te partnerstvima s institucijama civilnog društva; primjećuje da Agencija kontinuirano pruža smjernice u području azila i migracija te obavlja redovite preglede nad pitanjima u području temeljnih prava u vezi s migracijama koja se upućuju državama članicama; pozdravlja ulogu Agencije u poticanju diskursa koji se temelji na ljudskim pravima razvojem učinkovite komunikacije, sudjelovanjem u razvoju novih digitalnih aplikacija i alata te okupljanjem aktera u području ljudskih prava radi promicanja europskih vrijednosti i sloboda;

9. s velikom zabrinutošću primjećuje da je Agencija u svrhu praćenja stanja temeljnih prava i vladavine prava u Mađarskoj odlučila surađivati s Nacionalnim sveučilištem javnih službi i Uredom povjerenika za temeljna prava i oslanjati se na informacije koje su joj oni dali, iako su obje institucije već podržale nazadovanja u pogledu stanja temeljnih prava u Mađarskoj; konstatira, na primjer, da je Komisija u svojem Izvješću o vladavini prava za 2022. izrazila „ozbiljnu zabrinutost” u pogledu neovisnosti mađarskog povjerenika za temeljna prava; žali zbog toga što je Agencija ipak odlučila da neće preispitati suradnju s institucijama koje u osnovi promiču nazadovanje demokracije, iako bi glavna zadaća Agencije trebala biti doprinos obrani temeljnih prava, posebno u problematičnim slučajevima kao što je onaj mađarske vlade; poziva Agenciju da obustavi suradnju s tim institucijama i da tijelo nadležno za davanje razrješnice obavještava o napretku u tom pogledu;

([2]) Direktiva Vijeća 2001/55/EZ od 20. srpnja 2001. o minimalnim standardima za dodjelu privremene zaštite u slučaju masovnog priljeva raseljenih osoba te o mjerama za promicanje uravnoteženih napora država članica pri prihvatu i snošenju posljedica prihvata tih osoba (SL L 212, 7.8.2001., str. 12.).

Učinkovitost i rezultati u tom području

10. konstatira da je Agencija tijekom 2022. nastavila suradnju s Mrežom agencija za pravosuđe i unutarnje poslove (JHAN) i agencijama koje ta mreža okuplja kako bi odgovorila na izazove u zajedničkim područjima rada, kao što su unutarnja sigurnost, migracije, organizirani kriminal, azil i granice, doprinoseći stručnim znanjem o temeljnim pravima; u tom kontekstu posebno prima na znanje suradnju Agencije tijekom 2022. s Europskim institutom za ravnopravnost spolova na pripremi ankete o nasilju nad ženama, s Agencijom Europske unije za azil na preispitivanju nekih modula osposobljavanja i sastavljanju brošure o privremenoj zaštiti skrbnika djece bez pratnje, s Agencijom Europske unije za osposobljavanje u području izvršavanja zakonodavstva u vidu moderiranja tečajeva o podacima i izvješćivanju o zločinima iz mržnje i s Agencijom Europske unije za suradnju u kaznenom pravosuđu na izradi priručnika o kiberkriminalu i temeljnim pravima; prima na znanje suradnju Agencije tijekom 2022. i s agencijama i drugim subjektima izvan JHAN-a, kao što su Europska zaklada za poboljšanje životnih i radnih uvjeta, Europsko nadzorno tijelo za rad i Eurostat; potiče istraživanje i pronalaženje mogućnosti za dodatnu sinergiju kako bi se povećala učinkovitost i smanjili troškovi;

11. iz odgovora Agencije na pismena pitanja Parlamenta primjećuje da je Agencija poduzela inicijative kako bi povećala učinkovitost i rezultate u tom području, i to automatizacijom zadaća koje se ponavljaju, mapiranjem i preoblikovanjem trenutačnih poslovnih procesa, revizijom organizacijske strukture kako bi se bolje iskoristili postojeći resursi, sustavnijem uspostavom platformi za suradnju, pojednostavnjenjem pravila i postupaka koji se primjenjuju na upravljanje financijskim i ljudskim resursima, kao i kvalitativnim evaluacijama nastojanja da se poveća učinkovitost;

12. pozdravlja to što je Agencija tijekom 2022. nastavila automatizirati i pojednostavnjivati kadrovske postupke, među ostalim proširenjem primjene alata Sysper; u tom kontekstu konstatira da je Agencija uvela novi alat za postupak zapošljavanja kako bi olakšala odabir i omogućila ugodnije korisničko iskustvo za kandidate i kadrovsku službu, kao i da je uvela dodatne podatkovne alate za automatizaciju određenih aspekata obrade plaća; također konstatira da je Agencija u međuvremenu uvela Komisijin sustav za elektroničko arhiviranje i upravljanje dokumentacijom (ARES), što je rezultiralo integracijom rješenja EU Sign kojim se omogućuje upotreba kvalificiranog elektroničkog potpisa; pohvaljuje dovršetak priprema za uvođenje Komisijina alata za upravljanje javnom nabavom (e-nabava) tijekom 2023.;

13. prima na znanje da Agencija primjenjuje načelo „više rezultata uz manje resursa”, na temelju kojeg je već ostvarena ušteda od 350 000 EUR, a očekuje se ušteda još 200 000 EUR zahvaljujući upotrebi internih resursa za razvoj novih informatičkih aplikacija i novih tehnologija u digitalnom oblaku koje su Agenciji pomogle da dodatno optimizira informatičku infrastrukturu; konstatira da zbog nastojanja da učinkovito koristi resurse Agencija također uvodi Komisijine aplikacije, smanjuje temperaturu grijanja zgrada, provodi elektroničke postupke u području financija i sklapanja ugovora te smanjuje opseg poštanskih i kurirskih usluga, među ostalim; potiče Agenciju da u tom pogledu širi najbolje prakse putem svojih kanala za suradnju s drugim decentraliziranim agencijama EU-a;

14. prima na znanje navode iz izvješća Revizorskog suda da Agencija ne pripada onim agencijama koje su izradile poslovne planove za povećanje energetske učinkovitosti i klimatske neutralnosti svojeg poslovanja, uključile neki oblik izvješćivanja o okolišu u svoja godišnja izvješća o radu i primile registraciju u sustavu EMAS; međutim, na temelju odgovora Agencije na pismena pitanja Parlamenta konstatira da se certifikacija EMAS-a očekuje nakon što Agencija preseli u svoje nove prostorije, što će također biti u skladu sa zahtjevima europskog zelenog plana; pohvaljuje Agenciju zbog uvođenje zelenih kriterija javne nabave u vezi s okolišnim i socijalnim zahtjevima te kriterija odabira i dodjelu unutar prirodnih granica činjenice da Agencija uglavnom nabavlja usluge;

Kadrovska politika

15. konstatira da je na dan 31. prosinca 2022. stopa provedbe plana radnih mjesta iznosila 94 %, tj. da je bilo zaposleno 68 privremenih djelatnika od njih ukupno 72 koji su odobreni u okviru proračuna Unije (isti broj odobrenih radnih mjesta kao i 2021.); također konstatira da su 2022. u Agenciji u ekvivalentu punog radnog vremena radila 28,4 ugovorna djelatnika te 9 upućenih nacionalnih stručnjaka (uključujući jednoga bez troškova); konstatira da je stopa fluktuacije tijekom 2022. bila niska (1,9 %); također primjećuje da je Agencija tijekom 2022. nastavila automatizirati i pojednostavnjivati kadrovske postupke kako bi dodatno povećala učinkovitost;

16. sa zadovoljstvom prima na znanje rodnu ravnotežu među članovima višeg i srednjeg rukovodstva Agencije, s 3 muškarca (50 %) i 3 žene (50 %), na razini upravnog odbora, u kojem su od 65 članova njih 33 žene (51 %), te na razini cjelokupnog osoblja Agencije, u kojem su od 105 članova njih 57 žene (54 %); konstatira da je rodna ravnoteža jedan od glavnih ciljeva Agencije u pogledu nediskriminacije te da se tom pitanju i dalje pridaje posebna pozornost u radu njezinih tijela, kao što je Skupina za ravnopravnost i raznolikost, koja radi na promicanju rodne nediskriminacije u svim aspektima postupaka povezanih s ljudskim resursima u Agenciji;

17. konstatira da je Agencija na dan 1. listopada 2022. zapošljavala osoblje iz 23 države članice; pozdravlja napore koje Agencija ulaže u postizanje geografske ravnoteže; konstatira da, je u okviru strategije Agencije za jednake mogućnosti i nediskriminaciju, promicanje raznolikosti, uključujući geografsku ravnotežu, dio općih ciljeva u svim kadrovskim postupcima, kao što su zapošljavanje i odabir;

18. primjećuje da je Agencija poduzela nekoliko mjera za integraciju osoba s invaliditetom u vidu prilagodbi radnog mjesta, unapređenja poslovnih prostora radi lakše pristupačnosti, odobravanja posebnog aranžmana rada na daljinu i organizacije redovitog osposobljavanja osoblja radi senzibilizacije o invaliditetu; pozdravlja nastojanja Agencije da privuče prijave za stažiranje kandidata s invaliditetom; konstatira da Agencija također radi na usvajanju politike potpore osobama s invaliditetom;

19. konstatira da Agencija podržava dobrobit svojeg osoblja tako što osigurava usluge psihološke potpore i potiče tjelesnu aktivnost u okviru novog programa donesenog 2022. kojim se pruža financijski doprinos za članarine za sportske aktivnosti te tako što je usvojila Komisijina pravila o hibridnom načinu rada;

Sprečavanje i postupanje u slučaju sukoba interesa te transparentnost

20. konstatira da su životopisi i izjave o financijskim interesima članova upravnog odbora i rukovodstva objavljeni na internetskim stranicama Agencije; na temelju izvješća Agencije o poduzetim daljnjim mjerama konstatira da je Agencija odlučila da na svojim internetskim stranicama više neće objavljivati informacije o internim stručnjacima;

21. pozdravlja činjenicu da je Agencija 2022. provela preispitivanje/ažuriranje izjava o financijskim interesima svih članova osoblja, zbog čega su sastavljene određene preventivne preporuke; također konstatira da Agencija pruža obvezno osposobljavanje osoblja o etici i integritetu te daje smjernice za procjenu vanjskih aktivnosti; u pogledu praćenja mjere u kojoj se bivše osoblje Agencije pridržava primjenjivih odluka u vezi s pojavom „rotirajućih vrata” i povezanim ograničenjima, konstatira da Agencija procjenjuje mogućnost provedbe nasumičnih kontrola; poziva Agenciju da tijelo nadležno za davanje razrješnice izvijesti o napretku postignutom u tom području;

22. konstatira da je Agencija 2022. utvrdila potencijalni rizik od percipiranog sukoba interesa jednog člana upravnog odbora u vezi s jednim ugovorom o projektu koji je Agencija sklopila i koji se financira bespovratnim sredstvima EEA-e/Norveške; konstatira da je nakon procjene zaključeno da ta situacija ne predstavlja stvarni sukob interesa; svejedno pozdravlja mjere poduzete za ublažavanje takvih rizika, među ostalim inicijativu da se prije sljedećeg sastanka upravnog odbora zatraži ažuriranje izjave o financijskim interesima dotičnog člana upravnog odbora, kao i da se taj član izuzme iz donošenja svih odluke upravnog odbora povezanih s predmetnim projektom;

Unutarnja kontrola

23. konstatira da je Agencija 2022. obavila procjenu svojih sustava unutarnje kontrole i zaključila da su djelotvorni te da su potrebne komponente i načela prisutni i općenito dobro funkcioniraju, uz neke manje nedostatke povezane s načelima 5., 13. i 14., odnosno s pravovremenim zaključenjem postupka povezanoga s izvješćem o razvoju karijere, kao i s potrebom za poboljšanjem strategije za upravljanje unutarnjim i vanjskim dionicima u području komunikacije;

24. konstatira da je u tijeku provedba akcijskog plana u vezi sa strategijom Agencije za borbu protiv prijevara ažuriranom 2021. i da su poduzeti koraci za sve mjere iz tog plana, uključujući posebnu procjenu rizika od prijevara, podizanje razine osviještenosti osoblja o sprečavanju prijevara i pravilima za zviždače te pravodobno ažuriranje pravnog okvira;

Ostale primjedbe

25. pozdravlja trud koji je Agencija uložila u povećanje svoje vidljivosti u javnosti i prisutnost na internetu; pohvaljuje poboljšane vrijednosti parametara koje je Agencija tijekom 2022. zabilježila u pogledu upotrebe različitih društvenih mreža; konstatira da je Agencija tijekom 2022. osmislila kampanju na društvenim mrežama pod nazivom „Naši podaci vaš su saveznik” kako bi mlade informirala o podacima o mladima kojima se mogu koristiti kada rade na zastupanju određenih interesa; također konstatira da je Agencija tijekom 2022. organizirala 134 sastanka i događanja, uključujući radionice i internetske seminare, te četvrti dijalog o temeljnim pravima u Parizu, u suradnji s francuskim predsjedništvom Vijeća, uredima za vezu Komisije i Parlamenta u Francuskoj i Gradu Parizu, kao i prvi višednevni susret te vrste za lidere i stručnjake u području ljudskih prava pod nazivom „Ljudska prava u središtu budućnosti Europe”, na kojem se okupilo 60 različitih dionika;

26. u vezi s drugim primjedbama koje su priložene Odluci o razrješnici i horizontalne su naravi upućuje na svoju Rezoluciju od 11. travnja 2024. ([3]) o uspješnosti, financijskom upravljanju i nadzoru agencija.

([3]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2024)0280.